

Infobrochure OV1 – Type 4

**Competentieleren: gericht op groei en
ontplooiing**



Sint-Gerardus

samen zorgen zelf kunnen

1. Situering Sint-Gerardus

➤ BuSO Sint-Gerardus

BuSO Sint-Gerardus is een secundaire school van het Katholieke net die onderwijs en opvoeding biedt aan jongens en meisjes met een (neuro)-motorische beperking.

➤ Opvoedingsproject

Onze school heeft als doel om deze jongeren in ruime zin onderwijs en opvoedings-begeleiding te geven om:

- een maximale zelfontplooiing te bereiken,
- hun sociale integratie te bevorderen.

Onze Christelijke levensopvatting kleurt bovendien de wijze waarop wij onze medemens en de werkelijkheid rondom ons benaderen. In onze school vormen alle leerlingen, ouders, leraren en begeleiders één grote levende gemeenschap.

➤ Doelgroep

Jongeren van 12 tot 21 jaar met een motorische handicap (type 4).

➤ Schoolaanbod

Binnen onze school wordt er zowel opleidingsvorm 1 als opleidingsvorm 4 aangeboden.

Door middel van een aangepast schoolaanbod – **opleidingsvorm 1** - willen wij onze jongeren stimuleren in de volgende ontwikkelingsdomeinen: wonen, werken/dagbesteding en vrije tijd. Doelstelling daarbij is dat onze jongeren -met al hun mogelijkheden en beperkingen- hun eigen plek leren te verwerven binnen onze maatschappij. De leerling en zijn specifieke noden en behoeften staat daarbij centraal.

Onder opleidingsvorm 1 richten wij twee stromingen in, namelijk het **Ervaringsleren** en het **Competentieleren**. In deze brochure gaan wij dieper in op de specifieke inhoud, doelstellingen en methodieken van de stroming ervaringsleren.

Leerlingen met goede motorisch mogelijkheden kunnen ook een traject volgen binnen de stroming van Competentieleren. Via dit aangepast traject kunnen voor bepaalde leerlingen dezelfde doelstellingen bereikt worden als bij de opleiding OV2 (voorbereiding op tewerkstelling in een beschermde werkplaats), door aangepaste arbeidstraining en BEWEL-stages te voorzien.

In **opleidingsvorm 4** wordt het programma van het 'gewoon' secundair onderwijs gegeven, maar dan met doelstellingen en ondersteuning aangepast aan de problematiek van de jongere.

In deze bundel wordt het aanbod binnen het **Competentieleren** verder uitgelegd.

2. Competentieleren: gericht op groei en ontplooiing

➤ Visie en doelstellingen

Elke jongere is uniek en heeft zijn eigen interesses, mogelijkheden en beperkingen. Doelstelling van het Competentieleren is om, vertrekkende van de kwaliteiten van onze jongeren, een **persoonlijk traject** uit te stippelen.

Via dit persoonlijke traject gaan we samen met de leerling op zoek naar zijn oriëntatiemogelijkheden binnen de drie domeinen van de ontwikkelingsdoelen OV1 OV2: **Wonen, Werken/dagbesteding en Vrije tijd**. Daarnaast besteden we ook aandacht aan het aspect **Leren**.

Door middel van dit persoonlijke traject willen we de jongere stimuleren om op zoek te gaan naar zijn eigen capaciteiten, zichzelf te ontdekken. Gedurende het proces van opgroeien, tussen 13 en 21 jaar, willen we de jongere ondersteunen en hem leren zijn eigen keuzes te maken.

Leerlingen met goede motorisch mogelijkheden kunnen ook een traject volgen binnen de stroming van Competentieleren. Via dit aangepast traject kunnen voor bepaalde leerlingen dezelfde doelstellingen bereikt worden als bij de opleiding OV2 (voorbereiding op tewerkstelling in een beschermde werkplaats), door aangepaste arbeidstraining en BEWEL-stages te voorzien.

Binnen het competieteren staan de **competenties** centraal.

Wij hebben een eigen competentiewoordenboek ontwikkeld dat doorheen het competieteren steeds terugkomt. Door middel van het competentiewoordenboek beschikken we bovendien over een gemeenschappelijke taal, die gebruikt wordt door zowel leerkrachten, paramedici als door leerlingen zelf.

De competenties kennen een opbouw binnen de verschillende fases van het competieteren. Binnen fase 1 komen de competenties een eerste keer aan bod. Via spelletjes en opdrachten leren de leerlingen de betekenis van de verschillende competenties kennen. In fase 2 en 3 gaan ze verder aan de slag met deze competenties. Er wordt een competentieprofiel per leerling opgemaakt. Op deze manier proberen we de talenten en kwaliteiten van de leerling maximaal te ontwikkelen en hen te ondersteunen in het werken aan hun uitdagingen en verbeterpunten (zie verder: evaluatie binnen competieteren).

Uiteindelijke doelstelling van het Competieteren is dat al onze leerlingen, wanneer zij hun BuSO-loopbaan beëindigen, een zicht hebben gekregen op belangrijke vragen zoals: wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik, waar sta ik nu en hoe kijk ik verder naar de toekomst?

➤ Oriëntatiemogelijkheden

Toekomstgericht zien we de jongeren van het Competieteren, op vlak van **wonen**, terecht komen binnen verschillende woonvormen zoals thuis wonen, een residentiële woonvorm, eventueel zelfstandig wonen mits ADL-assistentie of binnen een systeem van begeleid wonen.

Voor een **dagbesteding** kunnen zij later doorstromen naar verschillende richtingen. Er zijn jongeren die gaan werken in een dagcentrum of werkatelier. Er zijn jongeren die hun weg vinden richting BEWEL of een activiteitencentrum. Sommige jongeren komen terecht in een vorm van vrijwilligerswerk, bijvoorbeeld in een bibliotheek of bij de gemeente. Anderen zetten zich in voor een plaatselijke vereniging of organisatie. Verder weten we van de jongeren die alleen gaan wonen, dat een groot deel van hun dagelijkse energie ook gaat naar de organisatie van hun huishouden.

De oriëntatie op vlak van **vrije tijd** is afhankelijk van de eigen interesses van de jongeren zelf en de stimulatie die zij krijgen van thuis uit. De invulling en participatie in de vrije tijd hangt ook samen met de mogelijkheden op vlak van motorische vaardigheden, mobiliteit, financiën,...

➤ Een overzicht van het aanbod

Het Competentieleren wordt opgesplitst in drie leeftijdsfasen, telkens met een eigen inhoud en doelstellingen: de algemeen vormende fase (13-15 jaar), de explorerende fase (16-18 jaar) en de oriënterende fase (19-21 jaar).

Fase 1 – Algemeen vormende fase (13-15 jaar)

De eerste fase, de algemeen vormende fase, richt zich tot jongeren van 13, 14 en 15 jaar. In deze driejarige fase willen we de jongeren zoveel mogelijk bagage meegeven voor het leven en deze maatschappij.

De groepen van fase 1 worden elk jaar door de klassenraad samengesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de instroom van nieuwe leerlingen in die fase en de overgang van leerlingen naar een volgende fase. Om ervoor te zorgen dat iedere leerling tijdens fase 1 het volledige aanbod binnen een vak krijgt, wordt er gebruikgemaakt van een leerlijnsysteem dat over drie jaar loopt. Deze cyclus herhaalt zich voortdurend, zodat alle leerlingen aan het einde van fase 1 gegarandeerd de drie thema's hebben doorlopen.

Binnen fase 1 kan er een onderscheid gemaakt worden tussen **algemene vakken**, **niveaувakken** en vakken rond **werken en vrije tijd**. Bij het opstellen van de uurroosters in fase 1 proberen we de algemene, eerder theoretische vakken in de voormiddag te plaatsen. De praktische vakken plaatsen we naar de namiddag. We merken dat dit de betrokkenheid van de leerlingen verhoogd.

➤ Algemene vakken

Voor het vaste vakkenpakket worden de jongeren opgedeeld in groepen op basis van hun cognitieve en sociale vaardigheden (denkstijl, verwerkingssnelheid, intellectueel niveau, mate van voorkennis, tempo...). Er wordt bij de samenstelling van de groepen gestreefd naar zoveel mogelijk homogeniteit per groep. In onderstaande tabel is er een overzicht van de vakken uit het vast vakkenpakket per groepseenheid terug te vinden.

Vak	Inhoud	Uren
Godsdienst	JAAR 1: - RSV: vlaggensysteem - sociale media - Dit ben ik - Het leven van Jezus - Gevoelens (Pesten) - Jaarthema en tijdsgebonden thema's JAAR 2: - Grote stappen in het leven - Bijbel - Feesten (Sacramenten) - Jaarthema en tijdsgebonden thema's JAAR 3: - het kerkelijk jaar - Van tijd tot tijd - Puberteit - Jaarthema en tijdsgebonden thema's	2
WO	JAAR 1: Accent op de natuur - Seizoenen - Soorten biotopen - Biotoop: het bos - Week van het bos - Gedragsregels van een bosbezoek - Dieren - Natuurrampen	2

	JAAR 2: Accent op de mens/mijn lichaam - Kennismaking: mijn lichaam - De zintuigen - De organen - Hart, de longen, spijsvertering, bloedvaten - Seksuele ontwikkeling JAAR 3: Accent op de wereld - Actuele thema's bespreken a.d.h.v. Karrewiet, papieren kranten, "Wablieft". - De delen van een krant. - Inspelen op speciale dagen van het jaar: bijvoorbeeld: dag van de leerkracht, week van het bos, werelddierendag, wereldmeisjesdag - Wereldkaart: actualiteit plaatsen op de wereldkaart/bol	
Leefsleutels	Met het vak leefsleutels trachten we een plezierige en positieve klassfeer te creëren waarin groepsvorming centraal staat. Dit met als doel dat leerlingen zich veilig en verbonden voelen. We stimuleren hen om hun talenten en sterke punten te ontdekken, terwijl er tegelijkertijd actief gewerkt wordt aan het versterken van hun werkhouding en luistervaardigheid. <u>Inhoud:</u> - Groepsversterkende oefeningen - Expeditie Geluk - Omgaan met elkaar - Aanbrengen theorie Competenties - Sociale vaardigheden oefenen - Stippe stappen (werkhouding) - Mogelijkheid tot klasgesprekken - Ruzie, pesten, verliefdheid... thema's die spelen in de klas behandelen - RSV (relationele seksuele vorming) - Omgaan met gevoelens - Cirkel van nabijheid	3
PO	Algemeen vormend: creativiteit en eigen stijl ontwikkelen. Zo wordt er gewerkt met verschillende kunstenaars en stijlen en verschillende technieken en materialen. Onze school neemt deel aan het [h]ARS- project. [h]ARS brengt kunstwerken van onze leerlingen uit op canvas, hout, plexiglas of metaal. Op elk werk staat een hartvormige QR-code, met een "verborgen boodschap": een filmpje met het unieke verhaal van elke leerling.	3
LO	Algemeen vormend: Algemeen motorische vaardigheden verder ontwikkelen d.m.v. sport en spel + zwemmen	3
PZ Persoonlijke Zelf- red-zaamheid	Het vak persoonlijke zelfredzaamheid is onderverdeeld in drie grote blokken: namelijk huishoudelijke taken, persoonlijke verzorging en koken. Thema's die aan bod komen zijn: Huishoudelijke taken: - onderhoud van kleding - was sorteren op kleur - plooiwas keukenhanddoeken, handdoeken, sokken, t-shirts... - strijken van zakdoeken, handdoeken, t-shirts - het gebruik van de wasmachine, droogkas - schoenen poetsen - tafel dekken, soorten servies, bestek - onderhoud van koelkast, kast, klas,... , stofzuigen, dweilen,	2

	- onderhoud van een ruimte, tafel afvegen, kasten uitwassen, stof afvegen... - afval sorteren - sfeer in huis en omgeving (deco) <u>Persoonlijke verzorging:</u> - handhygiëne tijdens een opdracht - wondverzorging - nagelverzorging - hulpdiensten - mondhygiëne - lichaamsverzorging <u>Koken:</u> - Eenvoudige bereidingen - Technieken en vaardigheden: snijden van fruit en groenten, diepvriezen, roeren, mixen, beleggen,... - Theorie gezonde voeding : de voedingsdriehoek, oog voor lekkers, budgetteren, zoekingswerk, boodschappenlijst maken	
--	--	--

➤ Niveaувakken

Naast deze algemene vakken, worden er indien nodig ook niveaувakken ingericht. Voor deze niveaувakken worden de leerlingen opgedeeld in niveau groepen naargelang voorkennis en reeds verworven vaardigheden voor een bepaald vak. Op deze manier kan er zo gedifferentieerd mogelijk les gegeven worden, op maat van elke leerling.

Vak	Inhoud	Uren
Nederlands	Binnen het vak Nederlands werd er gekozen om te werken met verschillende jaarthema's. Ook hier werd gewerkt met een driejarensysteem. De vaardigheden die in elk thema aan bod komen zijn: - Spreken (Spreekbeurt, spreekdurf) - Luisteren (Begrijpend luisteren met videofragment, Verhaal voorlezen, Mondelinge instructies volgen)* - Lezen (technisch lezen, Functioneel leesbegrip) - Schrijven - Spelling (Klinkers en medeklinkers, Lange en korte klanken, Dubbele medeklinkers vooraan en/of achteraan in het woord, Verenken en verdubbelen) -Taalbeschouwing (Alfabet, Meervouden, Verkleinwoorden, Werkwoorden herkennen (infinities), Zinnen maken, Tegenstellingen, Synoniemen)	4
Rekenen	Tijdens rekenen wordt er gewerkt met themalessen van Fred en Odette (zelfgemaakte methode). Daarnaast wordt er zeer praktisch gewerkt door middel van hoekenwerk, spelvormen, rekentraining (rekenbakjes, rekenrad), contractwerk en winkeltraining. Volgende domeinen komen aan bod: • Getallen • Getallen lezen/schrijven • Getallen rangschikken • Rekentaal • +, -, x en : herkennen en juist gebruiken op een rekentoestel • De helft en het dubbel • Gebruik van het rekentoestel • Getallen herkennen in verschillende situaties (GSM-nummer, huisnummer) • meten & wegen • Afkortingen maten • Schatten aan de hand van referentiematen	4

	• Maten rangschikken • Referentiematen • Temperatuur • Praktische vaardigheden (eventuele hulpmiddelen) • Google Spraak • Herleidingstabel • de euro • Herkennen van euromunten en biljetten • Munten en briefjes rangschikken • Gepast betalen • Teruggeven • Procenten • Kassaticket lezen en begrijpen • Winkeltraining • de tijd • Dagen van de week/ Maanden van het jaar • Seizoenen • Verkorte datum lezen • Analoke klok • Digitale klok • Tijdsduur berekenen	
Engels	Wij hebben ervoor gekozen om Engels als tweede taal aan te bieden. Deze keuze is gebaseerd op het feit dat jongeren doorgaans meer vertrouwd zijn met Engels door hun blootstelling aan televisie, internet en muziek, waardoor zij vaak al over enige voorkennis beschikken. Engels sluit beter aan bij hun belevingswereld en is bovendien praktischer in het dagelijks leven. Dit betekent echter niet dat Frans geen plaats krijgt binnen ons aanbod. Voor leerlingen die zich willen verdiepen in het Frans, bieden we deze mogelijkheid aan via de optievakken in fase 2 en 3. Binnen Engels worden volgende verschillende vaardigheden ingeoefend: luisteren, kijken, lezen, spreken, taalbeschouwing en grammatica. Er wordt zowel een klassikaal aanbod gedaan als een individuele verwerking. Er wordt vooral auditief en mondeling gewerkt. Het correct schrijven of kopiëren komt minder aan bod. Binnen Engels komen verschillende thema's aan bod zoals o.a.: • Nice to meet you (zichzelf voorstellen, getallen, dagen van de week, maanden) • Where's the party (datum, een uitnodiging lezen en maken, ...) • Welcome to me crib (huizen, kamers) • What's the matter (het lichaam, de dokter) • Food (eten en drinken, restaurant) • Famly portret (familie) • School is cool • Change clothes and go (kledij) • Animals on board (dieren)	2
Computer	Binnen computer komen volgende inhouds aan bod: • Smartschool • Aanmelden • Berichten • Vakken • OneDrive -Mappenstructuur (One Drive) • Toetsenbord • Toetsen van het toetsenbord • Speciale tekens • Typen	2

	• Sneltoetsen • Excel • Word • Spellingscontrole • Letteropmaak • Tabblad start • Tabblad Invoegen • Gaming • Canva -Affiche ontwerpen • Veilig internet (gevaren op het internet – jezelf beveiligen) • Programmaren – scratch • Powerpoint • Regels rond PPT • Tabblad start • Tabblad invoegen • Tabbladen animaties • Tabbladen overgangen	
--	--	--

➤ Werken

Voorbereidende oefeningen, kortweg VO, is een vak dat erop gericht is om de leerling voor te bereiden op handvaardige arbeid of dagbesteding. Tijdens VO wordt gewerkt rond deelopdrachten en specifieke deelvaardigheden. Vaardigheden die aan bod komen zijn o.a.: montagewerk, sorteerkwerk, controlewerk, telopdrachten, weegopdrachten, mailing, specifieke handvaardigheden, inoefenen knippen, lijnen trekken, VO bevat 2 lessen per week. We hebben ervoor gekozen om alle leerlingen binnen fase 1 dit vak te laten volgen en dit dus niet als keuzevak in te richten. Op deze manier krijgen we zicht op alle leerlingen hun competenties op dit gebied en helpt dit ons verder in het bepalen van hun latere traject.

➤ Vrije tijd

Vrije tijd: is een vak dat opgericht is om leerlingen te laten kennismaken met een aantal mogelijkheden die ze in hun vrije tijd kunnen doen. Er wordt gewerkt met taakdozen in verschillende domeinen:

- Bouwen
- Fijne motoriek
- Creatief
- Tuin en dier
- Kennis van de wereld
- Muziek
- Computer
- Taal (Nederlands en Engels)
- Rekenen
- Nadenken

De taakdozen zijn zo opgebouwd dat de leerling zelfstandig aan de slag kan (d.m.v. eenvoudige stappenplannen met SCLERA-symbolen en methode van de 'de beertjes van Meichembaum').

Er wordt in drie niveaus gewerkt namelijk eenvoudig (groen), gemiddeld (oranje) en moeilijk (rood). Leerkrachten beoordelen de leerling op het resultaat en bekijken of een moeilijker niveau haalbaar is. Van de verschillende activiteiten wordt een vrijetijds-identiteitskaart gemaakt die ouders ook meekrijgen wanneer het individueel aangepast curriculum wordt besproken. Op deze manier hebben ouders ook zicht op de vrijetijds mogelijkheden van hun kind en kunnen dit eventueel gebruiken voor thuis. Vrije tijd pakt 3 lessen per week in beslag.

Fase 2 – Explorerende fase (16-18 jaar)

Wanneer leerlingen in fase 2 starten, hebben ze in hun rugzak reeds een aantal vaardigheden en kwaliteiten zitten, naast een algemene schoolse basisvorming (op hun maat en niveau). In fase 2 willen we deze jongeren stimuleren om stilaan een beter zicht te krijgen op de eigen interesses en mogelijkheden. Exploratie staat in deze fase centraal. Ze moeten nog geen definitieve richting in hun leven kiezen, maar mogen nog proeven en uitproberen wat voor hen mogelijk is in hun specifieke situatie. Om hen zoveel mogelijk kansen te geven om te gaan **ervaren en exploreren**, is fase 2 opgedeeld in een vast vakkenpakket per groep, een onderdeel COL ('Competentiegericht Leren') en een onderdeel bestaande uit optievakken.

➤ Vast vakkenpakket

Net zoals in fase 1, worden de leerlingen opgedeeld in homogene groepen naargelang hun cognitieve en sociale vaardigheden. Binnen deze groep volgen zij gezamenlijk een vast vakkenpakket:

Vak	Inhoud	Uren
Godsdienst	JAAR 1: - RSV /sociale media - Lijden en onmacht - Andere godsdiensten - Oude Testament - Groepsgevoel – Groepsdynamica - Jaarthema en tijdsgebonden thema's JAAR 2: - Stilte en Gebed - RSV /Ik en de ander - Op eerlijke voet - Vieren - Jaarthema en tijdsgebonden thema's JAAR 3: -The game is on - De schepping / omgaan met de aarde - Nieuwe testament - Idolen - Jaarthema en tijdsgebonden thema's	2
Vreemde talen	De bedoeling van het vak vreemde talen is leerlingen leren mondeling en auditief werken met talen. De bedoeling is om hun interesse hierin te prikkelen. Afwisselend wordt er Engels en Frans aangeboden.	2
PAV	Terwijl er in fase 1 nog een opdeling is gemaakt voor de algemeen vormende vakken (Nederlands, Rekenen, Engels,...), trekken we in fase 2 volop de kaart van het vak PAV (Project Algemene Vorming). De nadruk komt hier al sterk te liggen op functionele kennis, die direct toepasbaar is in het eigen leven van onze leerlingen. Op deze manier kunnen we reeds vanaf de leeftijd van 16 jaar starten met typische finaliteitsthema's als woonvormen, financiën, mobiliteit, media. Dit wordt in de praktijk geïllustreerd via klassikale uitstappen binnen het thema. Tijdens fase 2 krijgen deze finaliteitsthema's nog een meer algemene inhoud en wordt er nog groepsgericht gewerkt. Er werd gekozen om PAV op te splitsen in een aantal onderdelen. Dit om alles even veel aan bod te laten komen en een duidelijkere structuur te hebben voor de leerlingen:	6

	- Maatschappelijke vorming (MAVO) (3u per week) - Wiskunde (2u per week) - Nederlands (2u per week) - Sociale Vaardigheden: klasuur (1u/week) Binnen de bovenstaande onderdelen wordt er wel steeds gewerkt binnen éénzelfde thema. Er werd gekozen voor actuele jaarthema's gericht op maatschappelijke integratie: JAAR 1: Verkeer; woonvormen JAAR 2: Openbare diensten en gebouwen(mijn gemeente); Geldzaken/winkelen. JAAR 3: België; media	
Zelfredzaamheidsdag (ZRD)	Tijdens fase 2 starten we ook een zelfredzaamheidsdag. De leerlingen krijgen de kans om zelf een maaltijd te bereiden en de voedingsleer en de voedingsdriehoek om te zetten in de praktijk. Voor leerlingen met minder motorische vaardigheden is dit eveneens een verrijkend vak, omdat ook zij – in functie van later – moeten leren wat het bijvoorbeeld betekent omen boodschappen te gaan doen (bijvoorbeeld om aan de PAB-assistent gerichte opdrachten te kunnen geven). Ook andere praktische vaardigheden zoals het onderhoud, wassen en strijken komen in dit vak aan bod. Elke les wordt de competentie van de week individueel geëvalueerd.	4
LO	In fase 2 wordt er voor het vak LO gekozen om buitenshuis sporten te gaan uitproberen. Dit is voor hen een kans om te kijken welke sportactiviteiten ze eventueel zelf willen en kunnen opnemen in hun eigen vrije tijd. Dit kunnen volgende sporten zijn: minigolf, honkbal, badminton, netbal, bowlen, sherborne, schaatsen,	3
PO	Kennismaking met verschillende technieken en materialen staat hier centraal. Ze leren ook kennismaken met het werk van kunstenaars van verschillende stromingen. Er is ook aandacht voor hedendaagse kunst en tentoonstellingen. Ook binnen dit vak komt het [h]ARS- project (zie fase 1) terug.	3

➤ **Onderdeel COL: 'Competentiegericht leren' (4 uren)**

Tijdens dit vier uur durende onderdeel kunnen onze leerlingen volop gaan uitproberen en experimenteren welke activiteiten op arbeidsmatig vlak hen goed liggen. Werken is niet het doel, maar een middel om zichzelf beter te leren kennen. De rode draad doorheen deze module is het ontwikkelen van de 12 competenties die reeds in fase 1 zijn aangebracht.

De eerste weken van het jaar worden de **competenties** aan de hand van verschillende opdrachten herhaald. Hierna wordt er gestart met de competentie van de week. Deze wordt visueel voorgesteld en wordt gebruikt binnen alle praktische vakken van fase 2 om de leerling te beoordelen. Dit wordt gescoord in groen – oranje – rood. Zowel leerling als leerkracht geven een beoordeling en verantwoording. Leerkrachten houden deze beoordeling bij in een gedeeld exceldocument.

Hierna volgt **COL atelierwerking**. Hier leren de leerlingen in een vertrouwde omgeving en met één op één begeleiding, zichzelf en hun mogelijkheden beter kennen. Leerlingen kunnen kiezen tussen verschillende ateliers:

- Tuin en klus
- Huishoudelijk
- Administratie

- Sociaal-maatschappelijk
- Handenarbeid
- Vrije tijd

Binnen de atelierwerking krijgen leerlingen stapsgewijs opbouwende taken. Wanneer de leerling op de meeste taken goed scoort en deze aan een redelijk tempo op zelfstandige basis kan uitvoeren is het mogelijk dat de leerling verder wordt georiënteerd richting “**Interne sociale maatschappelijke training**” (ISMT). Dit gebeurt pas vanaf hun 2^{de} jaar in fase 2.

Bij de Interne sociale maatschappelijke training krijgt de leerling intern een werkplek toegewezen om zijn competenties verder in de praktijk te gaan toetsen. Per schooljaar krijgen de leerlingen een werkplek voor de periode september tot januari en voor de periode van februari tot juni. Met twee plaatsen per schooljaar en dit voor het tweede en derde jaar van fase 2, kunnen de leerlingen in totaal dus vier mogelijkheden tot werkplekieren uitproberen. De klemtoon ligt niet op het presteren maar op het ervaren en al doende leren. Leerlingen kunnen hun competenties in de praktijk gaan uitbouwen en krijgen zo meer zicht op hun eigen kwaliteiten en valkuilen.

Mogelijkheden voor intern werkplekieren:

- Groenonderhoud
- Wasplaats en cafetaria
- Hulp in de kleuterklas, klas BuBaO of ervaringsleren (EL)
- Administratief werk op het secretariaat of bij de PPD
- Logistiek (bedeling post, handdoeken,...)
- Therapie assistent
- Manege
- Digitaliseren van diverse materialen (vb. dia's, foto's)

➤ Optievakken (twee namiddagen)

In fase 2 kunnen de leerlingen, ter voorbereiding op het werkplekieren en in functie van hun traject, een keuze maken uit een aanbod van optievakken. De optievakken worden ingericht gedurende twee namiddagen (2 x 3 uren). De leerlingen worden begeleid om per namiddag één vak te kiezen.

NAMIDDAG 1	NAMIDDAG 2
Vorbereidende oefeningen (VO)	Expressie
BZL (begeleid zelfstandig leren)	Vorbereidende oefeningen (VO)

In samenspraak met de klassenraad, ouders en leerling, wordt er een weloverwogen keuze gemaakt uit deze optievakken. Op deze manier kan een leerling zich eerst voorbereiden en de nodige theoretische kennis opdoen, alvorens deze kennis om te gaan zetten in de praktijk.

Het aanbod van de optievakken wordt jaarlijks geëvalueerd afhankelijk van de interesses van de leerlingen. In het verleden werden ook de optievakken kantoor, theoretisch rijexamen, LWS (leef-woon-situatie), Engels aangeboden. De optievakken Kantoor, LWS, VO zijn vakken die dienen ter voorbereiding op het werkplekieren. Daarnaast zijn er ook vakken die meer **algemeen vormend** zijn, zoals **Engels**. Dit vak is specifiek voor taalgevoelige leerlingen, die hun kennis van het Frans en Engels verder willen verruimen. Er is ook het vak **Expressie**, voor leerlingen die graag bezig zijn rond taal, woord of theater.

Een aantal vakken uit het optiepakket van fase 2 zijn dus ook ter voorbereiding op het intern en extern werkplekieren of op de arbeidsdag van fase 3 (bv. Kantoor). De oriëntatie naar fase 3 vormt dan ook al een specifiek onderdeel van fase 2. Samen met de leerling wordt tijdens fase 2 al vooruit geblikt naar welke vakken hij best zou volgen in functie van zijn arbeidsdag in fase 3. Op die manier blijven we het traject van de leerling nauw opvolgen en kan hij geleidelijk aan groeien in het maken van zijn eigen keuzes.

Fase 3 – Oriënterende fase (19-20-21 jaar)

Leerlingen die starten in fase 3 hebben intussen al wat meer zicht gekregen op hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Ze weten al meer in welke richting ze willen evolueren op vlak van werken of dagbesteding, ze weten welke woonvormen en ondersteuningsmogelijkheden er bestaan en welke mogelijkheden er zijn om hun vrije tijd in te vullen.

Tijdens fase 3 worden deze **oriëntatiemogelijkheden op vlak van wonen, werken en vrije tijd** specifiek per leerling verder uitgewerkt. Fase 3 bestaat uit een vast vakkenpakket per groep, project vrije tijd, een arbeidsdag in functie van hun oriëntering, een optiepakket en de mogelijkheid tot eventueel extern werkplekleren (sociaal maatschappelijke training).

De leerlingen zitten 2 schooljaren in fase 3.

➤ Vast vakkenpakket

Idem aan fase 1 en 2, worden de leerlingen opgedeeld in homogene groepen naargelang hun cognitieve en sociale vaardigheden. Binnen fase 3 wordt er door leerkrachten sterk gewerkt aan de visie rond **“Trek Je Plan”**. Hoofddoelstelling is het stimuleren en bevorderen van de zelfredzaamheid op alle vlakken en het vergroten van de zelfstandigheid.

Binnen deze groep volgen zij gezamenlijk een vast vakkenpakket:

Vak	Inhoud	Uren
Godsdienst	<u>JAAR 1:</u> - RSV - Zonde en verleiding - De schaduwzijde in je leven - Jaarthema en tijdsgebonden thema's <u>JAAR 2:</u> - I'm a human being - Dienstbaarheid - Join the club (ik en wij) - Jaarthema en tijdsgebonden thema's	2
Finaliteit (theorie)	Tijdens het vak Finaliteit worden de finaliteitsthema's zoals wonen, dagbesteding, mobiliteit,... specifiek in functie van de leerling zijn eigen situatie bekeken. De rode draad doorheen het vak finaliteit wordt bijgevolg het antwoord zoeken op de vraag: Wat is mijn optie? Wat wordt mijn keuze? Thema's gericht op maatschappelijke integratie • Vaste jaarthema's: ○ jaar 1: Wonen + budget (tegemoetkoming, PVB, zakgeld, vrijwilligersvergoeding, budgetplanning) ○ jaar 2: Werkvormen/dagbesteding + vrije tijd + budget • Actualiteit → 2-maandelijkse opdracht + opvolging huidige actualiteit • Voorbereiding uitstappen • Voorbereiding “trek-je-plan”	3
Finaliteit (praktijk)	• Uitstap • Portfolio: ○ Activiteiten naar toekomst toe uitproberen ○ Document portfolio aanvullen ○ Presentatie einde schooljaar • Verkeerstraining/winkeltraining ○ Jezelf verplaatsen in het verkeer	4

	○ Openbaar vervoer gebruiken ○ Mensen leren aanspreken (Begeleiding door opvoeding/ergo) ○ Boodschappenlijstjes opmaken en gebruiken ○ Betalen in de winkel • Extern Sociaal maatschappelijke training: i.f.v. mogelijk oriëntatie vrijwilligerswerk op een reguliere arbeidsplek. ○ Sociaal maatschappelijke training als vrijwilliger buiten onze school ○ Enkel indien voldoende competenties getoond in fase 2 ○ bv. In kleuterklas, rusthuis, kinderdagverblijf, dierenasiel, administratie KHLim...	
Woondag	Tijdens de Woondag krijgt de leerling een voorbereiding op dit wonen van later, ongeacht of het gaat om het wonen in een tehuis voor niet-werkenden, een vorm van begeleid zelfstandig wonen of het thuis blijven wonen. Hoe organiseer ik mijn huishouden, wat houdt het in om kleren te moeten wassen, te strijken, hoe moet ik boodschappen doen, hoe maak ik eten klaar... Alle huishoudelijke taken i.f.v. "trek-je-plan": • Recepten zoeken, organiseren... • Koken • Huishoudelijke activiteiten (kasten opruimen, vensters wassen, bedden opmaken, sorteren was, ...) • Tuin: serre, zaaien, fruittuin, groententuin • Techniek: tafel schuren, iets herstellen, lampen vervangen, ...	7
LO	Lichamelijke opvoeding: Algemeen motorische vaardigheden verder ontwikkelen d.m.v. sport en spel	2

➤ **Onderdeel Werken: arbeidsdag in functie van oriëntering naar later toe (7 uren)**

In fase 3 wordt er voor elke leerling een arbeidsdag ingericht. Dit is één lesdag van 7 uren. De inhoud van deze arbeidsdag wordt bepaald op basis van het advies van de klassenraad. De oriëntatie naar de arbeidsdag begint reeds tijdens fase 2. Deze arbeidsdag heeft als doelstelling om onze leerlingen voor te bereiden op een dagbesteding in de toekomst.

De leerlingen kunnen kiezen voor:

- **AT: Arbeidstraining in werkplaatsklas → i.f.v. oriëntatie Bewel.**
Tijdens arbeidstraining wordt er verder gegaan op de basis die tijdens VO is gelegd, maar dan met meer nadruk op werkhouding, tempo, prestatie,... Leerlingen moeten dus reeds het vak VO gevolgd hebben, om in deze richting door te stromen.
- **VO (werkplaatsklas) → i.f.v. oriëntatie naar een activiteitscentrum of dagcentrum.**
- **BuSO-Workshop → i.f.v. oriëntatie administratieve hulp in plaatselijke verenigingen, thuiswerk of werk in dagcentrum.**
Tijdens De BuSO Workshop mogen de leerlingen hun organisatievermogen en inzicht ten volle aanwenden voor activiteiten zoals de jaarkalenders, de paasverkoop, de organisatie van de BuSO-fuif,...
- **BuSO-Winkel → i.f.v. oriëntatie helpende hand bij plaatselijke verenigingen, of werk in dagcentrum:**
 - Kassa (de €, sociaal aspect...)
 - Producten maken (Atelier) om in de Winkel Op Wielen te verkopen
 - Met de belbus naar de supermarkt + boodschappen doen

➤ **Onderdeel Vrije tijd**

Project vrije tijd

Tijdens project vrije tijd (fotografie 4u) krijgen de leerlingen de gelegenheid om hun eigen interesses op vlak fotografie verder uit te spitten.

Thema's die aan bod komen zijn:

- Foto / fotograaf van de week
- Foto's maken
- Delen van het fototoestel leren kennen
- Pasfoto's maken
- Schaduw en reflectie
- Werken met filters
- Werken met lagen
- Foto's evenementen maken, uitselecteren en bewerken
- Monteren fotofilmpjes

Vrije tijd

Tijdens het vak vrije tijd maken de leerlingen kennis met tal van vrije tijds activiteiten (kleuren, gezelschapsspelen, fietsen, gamen, crea, ...).

➤ Externe ondersteuning:

In het BuSO worden wij begeleid door een externe instantie: het VCLB Hasselt, Jan Palfijnlaan 2, 3500 Hasselt. Tel.: 011/37 94 90.

Het CLB is actief op volgende domeinen:

- Het leren en studeren
- De schoolloopbaan
- De preventieve gezondheidszorg
- De sociaal-emotionele ontwikkeling

Het CLB werkt nauw samen met de school en de diensten van Sint-Gerardus. Tweewekelijks is er een overleg met het CLB op de Cel Leerlingenbegeleiding.